

**UCHWAŁA NR XV/83/2026
RADY GMINY OSIEK**

z dnia 31 marca 2026 r.

**sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r. poz. 1153 ze zm.¹⁾) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. Poz. 1673 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2026-2030, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osiek

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Osiek

Jan Sulecki

¹⁾ 1Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały opublikowane w Dz.U.z 2025 r. poz. 1436

Załącznik do uchwały nr XV/83/2026
Rady Gminy Osiek
z dnia 31 marca 2026 r.

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE
OSIEK NA LATA 2026-2030***

I. Wprowadzenie

Przemoc jest bólem, cierpieniem, którego doświadczyć może każdy człowiek. Wobec przemocy wszyscy ludzie są równi. Nie ma znaczenia płeć, wiek, wykształcenie, status społeczny czy materialny.

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283), gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Wpisuje się także w zadania przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151). Natomiast opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024 r., poz. 1673).

Działania określone w niniejszym Programie realizowane będą głównie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Osieku, zwany dalej Zespołem Interdyscyplinarnym funkcjonującym w Gminie Osiek zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dnia 22 czerwca 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która zastąpiła dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmiany w przepisach, wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw.

Nazwa ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmieniona na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej pokazuje kierunek zmian. Ustawodawca przede wszystkim chciał uniknąć stygmatyzowania rodzin, aby nie wskazywać, że tylko tam dochodzi do aktów przemocy.

Przemoc domowa została na nowo zdefiniowana. Wskazano także dwie nowe formy przemocy w postaci: *przemocy ekonomicznej* oraz tzw. *cyberprzemocy*.

Przemoc domowa, zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiowana jest, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.

Rozszerzono krąg osób określonych, jako osoby doznające przemocy domowej. Ustawodawca wskazał, że taką osobą może być:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec, którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Nowelizacja ustawy rozszerza zatem krąg osób objętych ochroną na niezamieszkujących wspólnie byłych partnerów oraz dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Zastąpiono również definicję "**członka rodziny**" poprzez wprowadzenie definicji „**osoby doznającej przemocy domowej**” oraz „**osoby stosującej przemoc domową**”.

Wskazano, że osoba stosująca przemoc **może być** osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 par. 11 Kodeksu Karnego, ale też inna osoba spokrewniona lub niespokrewniona pozostająca w faktycznym związku, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także były małżonek, były partner lub inny członek rodziny, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania.

Wszelkie nowe regulacje prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej zostały wprowadzone dla zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa do życia i zdrowia, poszanowania godności osobistej każdego człowieka oraz w celu zapewnienia wszystkim osobom doznającym przemocy domowej właściwej i fachowej pomocy ze strony wszystkich instytucji powołanych do działania na ich rzecz.

Kluczowe w zmianie sposobu myślenia o skutkach przemocy jest uznanie dziecka będącego jej świadkiem za pokrzywdzonego. W myśl nowych przepisów za doznające przemocy domowej uznane jest dziecko, które ma o niej wiedzę.

Nadmienić należy, iż po nowelizacji ustawy Zespołowi Interdyscyplinarnemu przypisano zadania o charakterze strategicznym, przez które będzie kształtowana lokalna polityka przeciwdziałania.

Przemoc jest zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie. Przemoc, która dotyka społeczność lokalną jest ściśle powiązana z innymi obszarami problemów społecznych, a ich rozwiązanie winno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem tego zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę na stworzenie jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1673) **do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:**

- 1) **opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;**
- 2) **prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;**
- 3) **zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;**
- 4) **tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.**

W związku z powyższym niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala na dokonanie szczegółowej analizy problemu, prezentuje także działania, których celem jest przeciwdziałanie przemocy występującej w społeczności lokalnej, którą tworzą mieszkańcy Gminy Osieka.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

Istotnym elementem programu jest dalsze wprowadzanie w życie działań, które mają na celu:

- podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej;
- promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy;
- zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom, które doznają przemocy domowej, jak i osobom, które przemoc domową stosują.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które stanowią fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030, ponieważ podejmują temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Z 1997.78.483);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17);
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1061);
- DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1385 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. UE. L z 2024 r., poz. 1385);
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 04.11.1950 r. (Dz. U. z 1993.61.284);
- Konwencja Rady Europy o zwalczaniu i zapobieganiu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z dnia 11.05.2011 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 961).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030 są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy domowej, tj:

- Rządowym Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata **2024–2030**

II. Analiza zjawiska przemocy domowej w Gminie Osiek

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemów przemocy domowej.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Osiek została przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z przeprowadzonych badań wynika, że przemoc domowa jest problemem występującym na terenie gminy. Występują również przypadki agresji i przemocy, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2026 – 2030 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2021-2025. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz osoba stosująca przemoc. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Trudno ocenić skalę przemocy domowej, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2023 - 2025 przez instytucje

instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2023	2024	2025
Razem	17	6	7
Policja	12	5	4
GOPS	0	0	0
Oświata	5	1	3
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Osieku

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Osiek. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym

profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

III. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Do zadań Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 06.09.2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy.

- Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

- Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą doznającym uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:
 - umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
 - poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
 - wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
 - poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
 - powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wypełnienia formularza część A „Niebieska Karta”.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
- podejmuje w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę diagnostyczno - pomocową,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej

Oświata

- Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.
- W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:
 - przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
 - diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
 - udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową ,
 - organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową ,
 - udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową ,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- Przedstawiciele oświaty są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- **W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:**
 - diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
 - udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
 - organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,
 - może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
 - wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.09.2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej.

Zespół interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno pomocowe

- Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno pomocowej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez:
 - diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej,
 - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.
- Do zadań grupy diagnostyczno pomocowej należy, w szczególności:
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

IV. Cele programu

1. Cele ogólne

Celem programu jest:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową

Cele ogólne będą realizowane m. in. przez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej,
- wsparcie rodzin dotkniętych przemocą domową,
- edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej,
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.

2. Cele szczegółowe programu

Cel 1.

- **Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Osiek**

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja, - 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy - GKRPA w Osieku, - Szkoły z terenu gminy Osiek, 	2026-2030 każdego roku

Cel 2.

- **Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none">- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej- udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.	<ul style="list-style-type: none">- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku,- Zespół Interdyscyplinarny,- Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy- GKRPA w Osieku,	Działania ciągłe 2026-2030

Cel 3

- **Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom doznającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa kujawsko-pomorskiego zapewniającymi schronienie ofiarom doznającym przemocy, - udzielanie świadczeń pieniężnych - 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku,	2026-2030
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom doznającym przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie pracy socjalnej, - prowadzenie poradnictwa specjalistycznego przez prawnika, psychologa, - edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku, - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy, 	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Motywowanie osoby stosujące przemoc do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc, - organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku, - Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy - Zespół interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy. 	

Cel 4

- **Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki 	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku,	2026-2030

	problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	<p>przeciwdziałania przemocy w domowej poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, - - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, - - współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej - 	<ul style="list-style-type: none"> - Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, - Placówki oświatowe, - GKRPAw Osieku, - Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia - kuratorzy sądowi. 	
--	---	---	---	--

Cel 5

- **Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku, - Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, - Placówki oświatowe, - GKRPA w Osieku, - Zespół Interdyscyplinarny, - kuratorzy sądowi. 	2026-2030

		resortowe), - - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.		
--	--	---	--	--

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

- Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe,
- Służba zdrowia.

VIII. SPODZIEWANE EFEKTY

- Zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy domowej,
- Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Osiek,
- Zwiększenie skuteczności działań,
- Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

- Program będzie realizowany na terenie Gminy Osiek w latach 2026 - 2030. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

-

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

- Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów

programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
- Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
- Ilość uczestników grup wsparcia,
- Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
- Liczba osób doznających przemocy domowej,
- Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- Liczba postępowań przygotowawczych wobec osób stosujących przemoc,
- Liczba interwencji związanych z przemocą domową

XI. Finansowanie Programu

- Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Osiek, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.